

УДК 330.342:338.45

А. П. Дука

кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна apd@online.ua

А. Д. Залевська-Шишак

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна zalevskaia@ukr.net

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОДЕЛІ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність переосмислення ролі промислової політики в сучасних умовах розвитку економіки. На основі аналізу трансформаційних процесів у світовому економічному та технологічному просторі розкрито пріоритетну роль промисловості в досягненні цілей економічного розвитку України. Аргументовано, що промисловий сектор вимагає інноваційного оновлення і стимулювання з боку держави. З огляду на це авторами висунуто ідею інноваційної індустріалізації та визначено основні напрями її втілення у практику вітчизняного господарювання.

Ключові слова: промислова політика, модель промислової політики, інноваційна індустріалізація, економічний розвиток.

А. П. Дука

кандидат экономических наук, доцент, докторант кафедры менеджмента инновационной и инвестиционной деятельности, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина

А. Д. Залевская-Шишак

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономической теории, макро- и микроэкономики, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина

ТРАНСФОРМАЦИЯ МОДЕЛИ ПРОМЫШЛЕННОЙ ПОЛИТИКИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Аннотация. Авторами обоснована необходимость переосмысления роли промышленной политики в современных условиях развития экономики. На основе анализа трансформационных процессов в мировом экономическом и технологическом пространстве раскрыта приоритетная роль промышленности в

достижении целей экономического развития Украины. Аргументировано, что промышленный сектор требует инновационного обновления и стимулирования со стороны государства. В связи с этим авторами предложена идея инновационной индустриализации и определены основные направления ее воплощения в практику национального хозяйствования.

Ключевые слова: промышленная политика, модель промышленной политики, инновационная индустриализация, экономическое развитие.

Anastasiia Duka

PhD (Economics), Associate Professor, Doctoral Student, Taras Shevchenko Kyiv National University, Ukraine
90 a Vasylkivska Str., Kyiv, 03022, Ukraine

Anna Zalievska-Shyshak

PhD (Economics), Associate Professor, Taras Shevchenko Kyiv National University, Ukraine
90 a Vasylkivska Str., Kyiv, 03022, Ukraine

**TRANSFORMATION OF INDUSTRIAL POLICY'S MODEL IN THE
ENSURING ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE**

Abstract. *Introduction.* The objective precondition of the change of Ukrainian contemporary industrial policy's vector is beginning of a new stage of the industrial revolution in economically developed countries. This process is caused by transition to a massive robotic industrial base, that will lead to significant cost reduction in the production sphere; by change in the industrial policy's ideology in the direction of organizing a new industrial production's types; by complication of supply chains, that necessitates transportation cost's reduction aimed to maintaining the necessary amounts of profit; by reorientation of demand of massive good's consumers towards their manufacturing under the specific order.

The purpose of this article is substantiating necessity to change the approaches to formation of the industrial policy oriented to the development and innovative renewal of the industry.

Results. Taking into account importance of the industrial sector for the further qualitative changes in national economy, realization of the industrial policy will be effective only on condition of selecting appropriate model. The basis of such model is

formed by sign of dominance of certain instruments, relevant stakeholders' actions or aims of the industrial policy. Selection of the model, that is oriented to the modernization, is restrained by achievement of overtaking development's targets and is unable to ensure the long-term development of Ukrainian economy.

Industrial policy model's transformation for ensuring accelerated development in Ukraine should be guided towards intensification of innovation and investment processes underlying the idea of new industrial revolution. Such a model by nature should be not only "new", but "innovative".

Conclusions. Therefore the idea of the innovative industrialization is proposed and the main directions of its implementation in national economic practice are defined by authors. These directions includes structural changes in capital investments in favor of the high-tech types of activity, improvement of the reproductive process in the economy, change in motivation and incentives of the private business for investing in industrial projects, formation of the partnership between business and government.

Keywords: industrial policy; industrial policy model; innovation industrialization; economic development.

JEL Classification: E29, E69, F29

Постановка проблеми: В умовах глобалізації відбуваються зміни в усіх структурах світової промисловості, оскільки суспільне виробництво поступово стає частиною світової економіки, здійснюється модифікація форм організації виробництва, розширюються взаємозв'язки ринків капіталу, товарів, праці та технологій, відтворювальні процеси більшості підприємств перетворюють їх на складові єдиної світової виробничо-збутової структури, відбувається перерозподіл промислового потенціалу у глобальному масштабі. У цій площині економічних перетворень відсутність виваженої та ефективної промислової політики перешкоджає забезпеченню якісних соціально-економічних зрушень в Україні, що вимагає обґрунтування нових наукових підходів до вибору моделі її реалізації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання щодо трансформації цільових орієнтирів промислової політики дістали поширення в науковій літературі в результаті переосмислення наслідків фінансово-економічної кризи для розвитку розвинених економік. У зарубіжному науковому просторі почали з'являтися праці стосовно поширення на всі сектори економіки інформаційно-комунікаційних технологій у контексті обґрунтування нового етапу розвитку промисловості, спричиненого новою індустріальною революцією. Ці проблеми досліджують зокрема Дж. Ріфкін (Rifkin, 2011), П. Марш (Marsh, 2012), К. Андерсен (Anderson, 2012). Наукова ідея неоіндустріалізації продуктивних сил суспільства розглядається у працях таких учених, як В. Байнев, Л. Бляхман, В. Івантер, Р. Космамбетова та ін.

Зміна векторів промислової політики з метою забезпечення розширеного відтворення під впливом глобальних викликів у національній економіці представлена в дослідженнях таких науковців, як: Г. Азізов, А. Амоша, В. Вишневський, В. Геець, А. Задоя, Ю. Кіндзерський, В. Палехова, Л. Шинкарук та ін.

Як свідчить аналіз наукових праць, об'єктом промислової політики виступає весь індустріальний комплекс країни як єдиний організм, що зумовлено необхідністю розв'язання таких стратегічних і тактичних завдань розвитку реального сектору, як зростання обсягів та зміна структури промислового виробництва, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності національної економіки тощо. Проте окремі аспекти, пов'язані зі зміною пріоритетів, цілей і завдань проведення промислової політики в Україні, потребують деталізації та переосмислення.

Мета статті – обґрунтування необхідності зміни підходів до формування моделі промислової політики з метою її спрямування на розвиток та інноваційне оновлення промисловості.

Основні результати дослідження. Нинішня економічна ситуація в Україні значно ускладнює загальний перебіг відтворювальних процесів, що віддзеркалює не лише динаміку і результативність інвестиційної та

інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, а й соціально-економічних процесів в суспільстві в цілому. Інтенсифікація інтеграційних процесів, що виявляється в залученні окремих галузей та підприємств в єдиний світовий виробничо-збутовий ланцюг, загострює для України проблему доступу до основних переваг глобалізації – можливості використання передових знань і технологій для розвитку національної економіки – у зв'язку із суттєвим технологічним відставанням вітчизняного індустріального сектору.

Таким чином, однією із першопричин необхідності переосмислення ролі промислової політики та трансформації моделі її реалізації є загальний характер глобалізаційних процесів у світовому економічному і технологічному просторі. У цьому контексті цілком природно постають питання: що в сьогоднішніх глобалізованих умовах являє собою сучасна промислова політика і яким має бути вектор її трансформації? Для відповіді на ці питання варто звернутися до досвіду розвинених країн.

Наприклад, у США ще на початку світової фінансової кризи гарвардські вчені намагалися довести недоцільність створення «економіки знань» шляхом перенесення виробництв в інші країни з огляду на одночасну втрату інженерів, учених у сфері фундаментальних досліджень, оскільки разом із виробництвами в інші країни переходять і знання. Це вплинуло на появу численних публікацій, де йшлося про початок третьої промислової революції. Зокрема Дж. Ріфкін [1], П. Марш [2] та К. Андерсен [3] звернули увагу на такі передумови нової промислової революції, а відтак і нового етапу розвитку промисловості в розвинених країнах:

1. ***Збільшення витрат на виробництво у країнах розміщення промислових об'єктів із розвинених країн*** через зростання оплати праці. Як наслідок, у компаній залишається дедалі менше причин залишати та переводити виробництва у ці країни. З іншого боку, якщо раніше було економічно вигідніше використовувати дешеву робочу силу, то за цей період з'явилися принципово нові програмні та мікроелектронні рішення, що дозволяють підвищити ефективність робіт за одночасного зниження

собівартості їх виробництва. Тим самим втрачаються переваги економії на витратах, які раніше зумовлювали переведення промислових виробництв у країни, що розвиваються. Поступово відбувається перехід на масову роботизовану індустріальну базу, що призведе до істотного здешевлення виробництва.

2. **Нові технології.** Серед основних тенденцій у технологічних зрушеннях останніх років – нові можливості в автоматизації та роботизації виробничих процесів, а також поява принципово нових технологій, як-от: 3D-друк, нові композитні матеріали, біотехнології, що включають індустрію індивідуалізованих лікарських засобів, різні види регенеративної медицини, біоінформатику. Це змінює власне ідеологію промислової політики в напрямі організації нових типів промислового виробництва.

3. **Ускладнення ланцюгів постачання.** Поставки на великі відстані й узгодження ланцюгів постачання товарів від виробника до споживача ускладнюються, стають дорожчими та супроводжуються низкою супутніх вимог, зокрема й екологічних. Це потребує скорочення витрат компаній на оплату транспортування для дотримання необхідних обсягів прибутків.

4. **Виготовлення масової продукції під конкретне замовлення споживача.** Переорієнтація попиту споживачів масових товарів від сучасних гаджетів до промислових машин, а також на задоволення індивідуальних потреб покупців висуває нові вимоги до дислокації виробничих об'єктів. У разі розміщення виробництва поблизу місця продажу таких товарів спрощується і здешевлюється процес здійснення необхідних змін. Тим самим компанії змушені виробляти товари вже в розвинених країнах з метою задоволення платоспроможного попиту споживачів цих країн, які залишаються найбагатшими жителями планети.

На відміну від позиції багатьох зарубіжних учених ми дотримуємося точки зору, що нинішня індустріальна революція означає глибокі, швидкі та стрибкоподібні зміни самих основ техніки і технологій, використовуваних в усіх основних галузях господарства, якісні зрушення в організації праці та

виробництва, системах постачання, маркетингу і споживання. Наш аналіз показує, що першими ознаками початку третьої промислової революції стали розробки програм повернення виробництва у країни Західної Європи та США, що зафіксовано у відповідних нормативних документах США і Євросоюзу (табл. 1.)

Таблиця 1

Сучасні орієнтири промислового розвитку США та країн ЄС

Країна/блок країн	Офіційний документ	Зміст заходів
США	Довгострокова стратегія розвитку («The American Recovery and Reinvestment Act of 2009», H.R.516 «To establish a strategy to encourage manufacturing in the United States and for the repatriation of manufacturing jobs off-shored to other countries, and for other purposes»)	Стимулювання економічної активності, створення 3,5 млн. робочих місць; реіндустріалізація та повернення вивезених за кордон виробництв; нарощення обсягів вкладень у перспективні дослідження, орієнтовані на високотехнологічний експорт; використання у виробництві нових технологій; досягнення повної незалежності від експорту вуглеводнів («сланцева революція»). Загальна вартість цих заходів сягає \$787 млрд.
Європейський Союз	Стратегія соціально-економічного розвитку Європейського Союзу на період до 2020 року («Europe 2020: A European Strategy for Smart, Sustainable, and Inclusive Growth»); ГОРИЗОНТ 2020 – Рамкова програма з досліджень та інновацій у 2014-2020 рр.	Зайнятість (створення нових робочих місць); дослідження та інновації; зміни клімату та енергетика; освіта; індустріальна політика, спрямована на глобалізацію; боротьба з бідністю. Основні пріоритети ГОРИЗОНТ 2020: 1) генерування передових знань для зміцнення позицій ЄС серед провідних наукових держав (Excellent science); 2) досягнення індустріального лідерства і підтримка бізнесу (Industrial leadership); 3) розв'язання соціальних проблем (Societal challenges) шляхом виконання всіх стадій інноваційного ланцюга – від отримання результатів дослідження до їх комерціалізації і виводу на ринок (технологічні та соціальні інновації)

Джерело: Складено за даними [4–7]

Перебіг нової промислової революції спроможний змінити базові структури економічного життя та звичні способи його регулювання. І саме у цьому контексті варто шукати вектори трансформації моделі промислової політики в Україні. Слід зазначити, що розуміння власне промислової політики в економічній думці варіюється, а серед найбільш типових цілей визначають інвестиційно-структурні перетворення, розвиток реального сектору, підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг вітчизняних виробників на внутрішньому і зовнішньому ринках, розв'язання соціальних проблем,

забезпеченні національної економічної безпеки як остаточної мети промислової політики тощо [8, с. 44–47; 9, с. 173–177].

Таке розмаїття цілей промислової політики в українській науці, насамперед, обумовлене суттєвими розбіжностями у визначенні її об'єкту. Відповідно до поширеного у вітчизняних дослідженнях підходу об'єктом промислової політики (industrial policy) є промисловий комплекс країни. Зарубіжні економісти, вживаючи термін «industry», не обмежуються лише промисловістю, а поширюють його й на інші види економічної діяльності (сільське господарство, сфера послуг) [10, с. 7].

Із поглибленням процесів глобалізації у розвинених країнах промислова політика перетворилася на більш гнучку та інноваційно орієнтовану, а у стратегії промислового розвитку замість секторального закладено кластерний підхід щодо виявлення видів виробництва з новими технологіями та розробку цільових програм їхнього розвитку [11, с. 107]. Таким чином, метою промислової політики є підвищення конкурентоспроможності економіки, а не окремих секторів (галузей), створення сприятливого бізнес-середовища для досягнення інноваційного рівня виробництва.

Варто зазначити, що досі не сформовано єдиного підходу до вибору моделі промислової політики. Це пов'язано із виокремленням тих чи інших ознак або критеріїв, які відрізняють позиції дослідників. Найбільш загальними ознаками класифікації є *домінування* певних інструментів, дій відповідних учасників або цілей промислової політики (табл. 2).

Таблиця 2

Ознаки класифікації та види моделей промислової політики

Ознака класифікації	Модель промислової політики та її характеристика
Домінування інструментів прямого впливу держави (рівень селективності) на перерозподіл ресурсів на користь окремих суб'єктів (секторів, галузей)	«Жорстка» («вертикальна») – передбачає прямий перерозподіл та найвищий рівень селективності «М'яка» («горизонтальна») – зводиться до формування сприятливих умов, прозорості, рівноправності й конкурентних умов стосовно доступу до ресурсів із найнижчим рівнем селективності
Домінування окремих цілей промислової політики в обґрунтуванні вибору інструментів та механізмів її реалізації	«Експорто орієнтована» – підтримка виробників-експортерів незалежно від сектору (галузі) «Імпортозаміщувальна» – орієнтація на внутрішній ринок та витіснення імпорту «Інноваційна» – всебічна підтримка інноваційно орієнтованого бізнесу

Домінування узгодженості інтересів держави і бізнесу у виборі інструментів промислової політики	«Англосаксонська модель» – держава і бізнес є рівноправними конкурентами на ринку «Європейська модель» – держава та бізнес є рівноправними партнерами «Азіатська» – держава і бізнес є однією родиною
Домінування відкритості національного економічного простору в геополітичному вимірі для вибору інструментів промислової політики	«Захисна» – обмеження доступу іноземних виробників на внутрішній ринок, захист національних товаровиробників із метою недопущення зміни усталеної структури економіки «Адаптивна» – адаптація до потреб світового ринку в межах існуючих можливостей та внутрішніх умов «Ініціативна» («проактивна») – використання можливостей міжнародної інтеграції і відкритості світового економічного простору з метою зміни структури внутрішнього виробництва у бік формування довгострокових конкурентних переваг

Джерело: Складено за даними [12, с. 52–53; 13]

На нашу думку, вибір моделі промислової політики залежить, перш за все, від економічної ідеології, яка сформована в межах відповідної країни й орієнтована на слідування за лідером або формування власного шляху розвитку. Перший варіант пов'язаний із прискоренням руху, повторюючи шлях лідера. Другий – передбачає вибір власного шляху, що дасть змогу прискорити досягнення кінцевої мети, можливо навіть скоріше за лідера.

З огляду на це, розглядаючи вектори нової промислової політики, переважна більшість дослідників, зокрема [12; 14], схиляється до використання першої із можливостей та вбачає основною її моделлю модернізацію. При цьому їй надаються ознаки системності й комплексності щодо загального характеру оновлення не лише техніко-технологічних параметрів виробництва, а й соціальних та економічних інститутів суспільства для прискорення розвитку.

Тут слід наголосити, що у працях деяких учених-економістів [15–19] з'являється і концепт нової індустріалізації, але не як відтворення сформованого раніше індустріального потенціалу, а як створення індустріальної бази нового етапу розвитку продуктивних сил – інноваційного. У розвинених країнах її основою стає розвиток високотехнологічного виробництва товарів та послуг, перехід від машинного до роботизованого виробництва, виробництво послуг, де випуск матеріальних товарів не заміщується, а інтегрується із системою сервісу, зсув акцентів із масового виробництва стандартної продукції до задоволення індивідуальних споживчих потреб, формування глобальної мережі створення вартості за кластерним

типом. Тому для України особливого значення набуває промислова політика, в основі якої закладена ідея нової індустріалізації інноваційного типу [20].

Висновки. Проаналізовані та узагальнені авторами передумови проведення в розвинених країнах нової індустріальної революції дозволили обґрунтувати важливість і необхідність переосмислення ролі промислової політики в сучасних умовах розвитку національної економіки. Аналіз трансформаційних процесів у світовому економічному та технологічному просторі дає підстави визначити пріоритетну роль промисловості в досягненні цілей економічного розвитку України. Враховуючи важливість промислового сектору для подальших якісних змін в національній економіці, вибір моделі промислової політики передусім повинен бути орієнтований на інноваційне оновлення.

Оцінка основних моделей промислової політики дозволила виявити, що модель, орієнтована на модернізацію, обмежена досягненням цілей наздоганяльного розвитку і не здатна забезпечити розвій економіки України на довгострокову перспективу. Тому трансформація моделі промислової політики в Україні для забезпечення прискореного розвитку має бути скерована на активізацію інноваційних та інвестиційних процесів, що покладаються в основу ідеї нової індустріальної революції. Така модель за своєю природою повинна стати не просто «ною», а «інноваційною».

Не піддаючи сумніву необхідність здійснення інноваційної індустріалізації, зазначимо, що основними напрямками нині та на перспективу для ефективності її проведення мусять стати: зміна галузевої структури капітальних вкладень на користь високотехнологічних видів діяльності; пріоритетне забезпечення капіталовкладеннями прогресивних напрямів науково-технічного прогресу, які сприятимуть зниженню ресурсоємності виробництва та підвищенню якості продукції; удосконалення технологічної структури капіталовкладень, збільшення у їх складі питомої ваги устаткування; поліпшення відтворювального процесу в економіці; зміна мотивації і стимулів для приватного бізнесу щодо здійснення реальних інвестицій в індустріальні

проекти; формування партнерських відносин між бізнесом та владою. Зрештою, ідея інноваційної індустріалізації може бути покладена в основу формування стратегії прориву, що за умови підкріплення зацікавленості інвесторів дозволить спрямувати ресурси в перспективні інноваційні проекти.

Література

1. Rifkin J. The Third Industrial Revolution: How Lateral Power is Transforming Energy, the Economy, and the World / Jeremy Rifkin. – New York : Palgrave Macmillan, 2011. – 291 p.
2. Marsh P. The New Industrial Revolution: Consumers, Globalization and the End of Mass Production / Peter Marsh. – Yale University Press, 2012. – 320 p.
3. Anderson C. Makers: The New Industrial Revolution / Chris Anderson. – New York : Random House, Inc., 2012. – 272 p.
4. The American Recovery and Reinvestment Act of 2009 (ARRA) (Pub.L. 111–5, H.R. 1. – 407) // GPO. U.S. Government Printing Office [Electronic resource]. – February 17, 2009. – Accessed mode : <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/BILLS-111hr1enr/pdf/BILLS-111hr1enr.pdf>
5. To establish a strategy to encourage manufacturing in the United States and for the repatriation of manufacturing jobs off-shored to other countries, and for other purposes – Bring Jobs Back to America Act (Pub.L. 112, H.R. 516) [Electronic resource]. – January 26, 2011. – Accessed mode : <http://beta.congress.gov/112/bills/hr516/BILLS-112hr516ih.pdf>
6. Taking stock of the Europe 2020 strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Brussels, COM(2014) 130 final/2 // European Commission [Electronic resource]. – March 19, 2014. – Accessed mode : http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe2020stocktaking_en.pdf
7. Horizon 2020. The EU Framework Programme for Research and Innovation // European Commission [Electronic resource]. – Accessed mode : <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/h2020-sections>
8. Азизов Г. С. О втором законе расширенного воспроизводства в пятисекторной модели экономики Украины / Г. С. Азизов // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 9–10 (1). – С. 27–30.
9. Залевська-Шишак А. Д. Роль держави у стимулюванні інвестиційної активності в Україні / А. Д. Залевська-Шишак // Світ фінансів: науковий вісник Тернопільської академії. – 2006. – Вип. 4(9). – С. 170–177.
10. Вишневський В. П. Промислова політика: теоретичний аспект / В. П. Вишневський // Економіка України. – 2012. – № 2. – С. 4–15.
11. Абдурасулова Д. Республика Корея: промисленна політика в умовах глобалізації / Д. Абдурасулова // МЭиМО. – 2009. – № 5. – С. 100–107.
12. Кіндзерський Ю. В. Промисловість України: стратегія і політика структурно-технологічної модернізації : монографія / Ю. В. Кіндзерський; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – К. : ІЕП, 2013. – 536 с.

13. Палехова В. А. Промислова політика: теоретичний аспект та уроки іноземного досвіду / В. А. Палехова / Ефективна економіка. – 2013. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2021>
14. Промышленная политика и управление развитием промышленности в условиях системных дисбалансов: концептуальные основы : монография / В. П. Вишневецкий, А. И. Амоша, Л. А. Збаразская, А. А. Охтеня, Д. Ю. Череватский ; под общ. ред. В. П. Вишневецкого и Л. А. Збаразской; НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. – Донецк : ІЕП, 2013. – 180 с.
15. Байнев В. Неоиндустриализация – приоритет перехода к инновационной экономике / Валерий Байнев // Наука и инновации. – 2009. – № 8(78). – С. 56–60.
16. Бляхман Л. С. Новая индустриализация: сущность, политико-экономические основы, социально-экономические предпосылки и сопровождение / Л. С. Бляхман // Проблемы современной экономики: Евразийский международный научно-аналитический журнал. – 2013. – № 4(48). – С. 44–53.
17. Ивантер В. В. Основные положения концепции инновационной индустриализации России / В. В. Ивантер, Н. И. Комков // Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз. – 2012. – № 5(23). – С. 21–32.
18. Космамбетова Р. И. Модель индустриально-инновационного развития национальной экономики / Р. И. Космамбетова. – Алматы : Институт экономики КН МОН РК, 2012. – 549 с.
19. Задоя А. А. «Новая индустриализация» в контексте стратегических целей Украины / А. А. Задоя // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2012. – № 1(5). – Том 1. – С. 146–154.
20. Дука А. П. Инновационная индустриализация: новый взгляд на модернизационные проблемы в экономическом развитии в эпоху глобальных изменений / А. П. Дука // Экономика. Управление. Право. – № 8(44). – АВГУСТ 2013. – С. 19–25.

Стаття надійшла до редакції 24.04.2014

References

1. Rifkin, J. (2011). *The Third Industrial Revolution: How Lateral Power is Transforming Energy, the Economy, and the World*. New York: Palgrave Macmillan.
2. Marsh, P. (2012). *The New Industrial Revolution: Consumers, Globalization and the End of Mass Production*. Yale University Press.
3. Anderson, C. (2012). *Makers: The New Industrial Revolution*. New York: Random House, Inc.
4. The American Recovery and Reinvestment Act of 2009 (ARRA) (Pub.L. 111–5, H.R. 1. – 407). February 17, 2009. Retrieved from <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/BILLS-111hr1enr/pdf/BILLS-111hr1enr.pdf>
5. To establish a strategy to encourage manufacturing in the United States and for the repatriation of manufacturing jobs off-shored to other countries, and for

- other purposes – Bring Jobs Back to America Act (Pub.L. 112, H.R. 516). January 26, 2011. Retrieved from <http://beta.congress.gov/112/bills/hr516/BILLS-112hr516ih.pdf>
6. Taking stock of the Europe 2020 strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Brussels, 19.3.2014. COM(2014) 130 final/2. Retrieved from: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe2020stocktaking_en.pdf.
 7. Horizon 2020. The EU Framework Programme for Research and Innovation. Retrieved from: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/h2020-sections>.
 8. Azizov, G. (2013). About the second law of expanded reproduction in five sector model of Ukrainian economy. *Ekonomichnij Casopis-XXI (Economic Annals-XXI)*, 9-10 (1), 27-30 (in Russ.).
 9. Zalievska-Shyshak, A. (2006). The role of government in stimulating investment activity in Ukraine. *Svit finansiv (World of Finance)*, 4(9), 170-177 (in Ukr.).
 10. Vishnevskiy, V. (2012). Industrial policy: a theoretical perspective. *Ekonomika Ukrainy (Economy of Ukraine)*, 2, 4-15 (in Ukr.).
 11. Abdurasulova, D. (2009). Republic of Korea: industrial policy in the context of globalization. *MEiMO (IE&IR)*, 5, 100-107 (in Russ.).
 12. Kindzerskiy, Y. (2013). *Ukraine industry: strategy and policy of structural and technological modernization*. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine; Institute of Economics and Forecasting (in Ukr.).
 13. Palekhova, V. (2013). Industrial policy: theoretical aspects and lessons from international experience. *Efektivna ekonomika (Efficient Economy)*, 5. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2021> (in Ukr.).
 14. Vishnevskiy, V., Amosha, A., Zbarazskaya, L. et al. (2013). In Vishnevskiy V. (Ed.). *Industrial policy and development management industry under systemic imbalances Conceptual framework*. Donetsk: National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Industrial Economics (in Russ.).
 15. Baynev, V. (2009). Neoindustrialization – priority transition to innovation economy. *Nauka i innovatsii (Science and Innovation)*, 8(78), 56-60 (in Russ.).
 16. Blyakhman, L. (2013). New industrialization essence, political and economic foundations, socio-economic background and accompaniment. *Problemy sovremennoy ekonomiki (Problems of Modern Economy)*, 4(48), 44-53 (in Russ.).
 17. Ivanter, V., & Komkov, N. (2012). Basic concept of innovative industrialization Russia. *Ekonomicheskie i socialnye peremeny: fakty, tendentsii, prognoz (Economic and Social Changes: Facts, Trends, Forecast)*, 5(23), 21-32 (in Russ.).
 18. Kosmambetova, R. (2012). *Model industrial-innovative development of the national economy*. Almaty: Institute of Economics (in Russ.).
 19. Zadoya, A. (2012). "New Industrialization" in the context of the strategic goals of Ukraine. *Bulletin Mizhnarodnoho Nobelivskoho ekonomichnoho forumu (Bulletin of the International Nobel Economic Forum)*, 1(5), 146-154 (in Russ.).

20. Duka, A. (2013). Innovative industrialization: a new look at the modernizations problem of economic development in global change. *Ekonomika. Upravlenie. Pravo (Economy. Management. Law)*, 8(44), 19-25 (in Russ.).

Received 24.04.2014